

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXVI. — Wydana i rozesłana dnia 17. marca 1906.

Treść: № 64. Rozporządzenie, dotyczące uregulowania służby i płacy pomocników mechaników przy pocztach i telegrafach.

64.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 14. marca 1906,

dotyczące uregulowania służby i płacy pomocników mechaników przy pocztach i telegrafach.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 10. marca 1906 wydaje się następujące zarządzenia z mocą obowiązującą od 1. marca 1906:

Rozdział I.

§ 1.

Pomocnicy mechaników są funkcjonaryuszami zakładu poczt i telegrafów, których obowiązkiem jest ustawianie, utrzymywanie w dobrym stanie i naprawianie przyrządów telegraficznych i telefonicznych (baterii elektrycznych) w większych urzędach, tudzież wykonywanie innych robót, wchodzących w zakres mecha i elektrotechniki, a w danym przypadku także utrzymywanie w należytem stanie instalacji o silnych prądach.

§ 2.

Warunki uzyskania posady pomocnika mecha nika są następujące:

1. dowód, że ubiegający się jest obywatelem austriackim;

2. nieposzlakowaność pod względem politycznym i moralnym;

3. wiek od lat 18 do 30;

4. zdolność fizyczna, sprawdzona na podstawie zbadania przez lekarza zakładu;

5. dowód, że ubiegający się wyczerzył się przemysłu mechanika;

6. dowód ukończenia specjalnego kursu elektrotechniki;

7. dowód, że ubiegający się był zatrudniony praktycznie jako mechanik w jakimś elektrotechnicznym przedsiębiorstwie (zakładzie) przynajmniej przez dwa lata;

8. zadawalniające zatrudnienie w charakterze mecha nika pomocniczego w zakładzie poczt i telegrafów.

Kompetenci, którzy nabyli uzdolnienia do przemysłu mechaników przez ukończenie szkół zawodowych, są uwolnieni od dowodów pod 5 i 6 przepisanych, i wystarcza dla nich jednoroczna praktyka (punkt 7).

§ 3.

Ubiegających się o posady pomocników mecha ników przyjmuje się w miarę potrzeby, i to z początku w charakterze mecha ników pomocniczych.

Mechanicy pomocniczy wini odbyć sześciomiesięczną praktykę, aby nauczyć się obchodzenia z przyrządami telegraficznymi i telefonicznymi.

W razie potrzeby praktykę tę można o trzy miesiące przedłużyć.

§ 4.

Od mechaników pomocniczych winien ich bezpośredni przełożony w urzędzie odebrać przy rozpoczęciu służby w obecności świadka przyrzeczenie wierności i dochowywania tajemnicy urzędowej.

§ 5.

Termin wypowiedzenia w celu rozwiązania stosunku służbowego mechaników pomocniczych wynosi tak dla nich, jak i dla zakładu poczt i telegrafów, dni czterdzieści.

Gdyby jednak mechanik pomocniczy dopuścił się znaczącego wykroczenia przeciw obowiązkom służbowym lub gdyby pokazało się, że jest niezdatnym do służby, należy go oddalić bez poprzedniego wypowiedzenia.

§ 6.

Nadanie mechanikowi pomocniczemu systemizowanej posady pomocnika mechanika nastąpić ma z urzędu, przyczem wystawić mu należy dekret mianowania i odebrać od niego przysięgę służbową. Warunkiem nadania takiej posady jest odbycie ogółem przynajmniej pięcioletniej zadawalniającej służby.

Wskutek nadania posady pomocnicy mechaników wchodzi w stały stosunek służbowy do zakładu poczt i telegrafów, który może być rozwiązany tylko pod warunkami w § 26ym oznaczonymi.

§ 7.

Należność za nadanie posady, którą według pozycji taryfy Nr. 40, lit. *d*, względnie *a*, ustawy z dnia 13. grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 89, opłacać mają mechanicy pomocniczy i pomocnicy mechaników, obliczyć należy dla mechaników pomocniczych, stosując postanowienia § 16go, lit. *e* ustawy o należnościach, na podstawie trzykrotnych poborów rocznych według skali II; a dla pomocników mechaników ze zastosowaniem postanowienia § 16go, lit. *e* ustawy o należnościach na podstawie dziesięćkrotnych poborów rocznych według skali III.

Do obliczania, przypisywania i ściągania należności za nadanie posady stosować należy w analogiczny sposób postanowienia rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 26. grudnia 1905, l. 68608 (Dz. rozp. p. i tel. Nr. 132).

§ 8.

Postanowienia §§ów 14 do 19, 23 do 28, tudzież 90 do 98 „Regulaninu służbowego dla urzędników i służ, podlegających III. sekcji Mini-

sterstwa handlu“ (ob. załączkę), które ogłoszone zostały reskryptem Ministerstwa handlu z dnia 16. grudnia 1852, l. 2649, Dz. rozp. poczt. Nr. 100, będą miały analogiczne zastosowanie do pomocników mechaników i mechaników pomocniczych.

§ 9.

Pomocnicy mechaników i mechanicy pomocniczy winni przeto w szczególności przy sprawowaniu robót, jakich wymaga poruczona im w danej chwili służba, kierować się sumiennością, pilnością i uczciwością, wykonywać je tak dobrze, jak tylko mogą i umieją, i przyswajając sobie sumiennie potrzebne do tego wiadomości i potrzebną biegłość.

Odpowiadają oni za rychłe i punktualne spełnianie powierzonych sobie czynności służbowych, obowiązani są przestrzegać ściśle godzin urzędowych, a gdyby tego wymagała nadzwyczajna potrzeba, pełnić służbę także poza temi godzinami.

Sprawy służbowe winni pomocnicy mechaników i mechanicy pomocniczy utrzymywać wobec każdego w tajemnicy. Za powierzone sobie rzeczy ponoszą oni odpowiedzialność, nie mniej też za wszelką szkodę, jakaby z ich winy dla państwa wynikała. Swym przełożonym winni pomocnicy mechaników i mechanicy pomocniczy posłuszeństwo i szacunek; w obcowaniu służbowym z innymi funkcyjaryuszami, tudzież ze stronami, mają okazywać uprzejmość; zabrania się im jak najsurowiej przyjmować od stron za czynności służby dotyczące podarki lub jakiegokolwiek inne korzyści lub ich przyrzeczenia. Pomocnicy mechaników i mechanicy pomocniczy powinni wreszcie i poza służbą zachowywać się przyzwoicie i uczciwie i nie oddawać się niedozwolonym zajęciom ubocznym.

§ 10.

Dyrekcya poczt i telegrafów winna utrzymywać dla pomocników mechaników tabele służbowe i kwalifikacyjne.

Pomocnicy mechaników i mechanicy pomocniczy mają wszelkie zmiany, zachodzące w ich stosunkach osobistych, podać bezzwłocznie do wiadomości przełożonej dyrekcji poczt i telegrafów, o ile zmiany te nie byłyby jej już i tak z urzędu wiadome.

§ 11.

Chcąc ubiegać się o posadę mechaników, winni pomocnicy mechaników dać dowód, że ukończyli państwową szkołę przemysłową lub szkołę zawodową elektrotechniki z dobrym postępem.

W razie bardzo dobrego sprawowania służby warunek powyższy może być pominięty.

§ 12.

Mechanicy pomocniczy otrzymują wynagrodzenie dzienne według następującego podziału:

Stopień dziennego wynagrodzenia	W miejscowościach							
	1.		2.		3.		4.	
	klasy dodatków aktywalnych urzędników państwowych							
	K	h	K	h	K	h	K	h
4.	3	50	3	20	3	—	2	80
3.	3	75	3	40	3	20	3	—
2.	4	—	3	60	3	40	3	20
1.	4	25	3	80	3	60	3	40

§ 13.

Wynagrodzenie dzienne 4. stopnia otrzymują mechanicy pomocniczy podczas praktyki, wynagrodzenie 3. stopnia od chwili ukończenia praktyki aż do upływu drugiego roku, wynagrodzenie 2. stopnia w ciągu trzeciego i czwartego roku, a wynagrodzenie 1. stopnia od początku piątego roku służby.

Wynagrodzenie dzienne wypłacane bywa w miesięcznych ratach z dołu i zawisa od faktycznego sprawowania służby, o ile w tym względzie niema jakiego innego wyraźnego postanowienia.

O ile chodzi o przejście na wyższy stopień wynagrodzenia dziennego, które zarządzane być ma z urzędu, policzone być może każde faktyczne zatrudnienie służbowe w charakterze mechanika pomocniczego.

§ 14.

Pomoenicy mechaników otrzymują płacę roczną według następującego podziału:

Klasa lat służby	W miejscowościach							
	1.		2.		3.		4.	
	klasy dodatków aktywalnych urzędników państwowych							
	K o r o n							
VII	1.800	1.600	1.550	1.500				
VI	1.900	1.700	1.650	1.600				
V	2.000	1.800	1.750	1.700				
IV	2.200	1.960	1.900	1.840				
III	2.400	2.160	2.100	2.040				
II	2.600	2.360	2.300	2.240				
I	3.000	2.680	2.600	2.520				

Pobory te wypłacane będą w miesięcznych ratach z góry.

Przejście do klas VI.—III. następuje po ukończeniu czterech lat służby, a przechód do klasy II. i I. po ukończeniu pięciu lat służby w klasie poprzedzającej.

§ 15.

Pobór płacy rocznej zawisa od faktycznego sprawowania służby, wyjąwszy tylko nieobecność, spowodowaną należycie udowodnioną słabością, urlopem, udzielonym zgodnie z przepisami, lub stawieniem się do służby wojskowej w przypadkach w §ie 5tym ustawy z dnia 22. czerwca 1878, Dz. u. p. Nr. 59, pod lit. a, b i d określonych.

Pobór płacy pomocnika mechanika rozpoczyna się w razie mianowania od pierwszego dnia miesiąca, po mianowaniu następującego, a w razie awansu na wyższy stopień płacy od pierwszego dnia tego miesiąca, który następuje bezpośrednio po ukończeniu czterolecia, względnie pięcioletcia.

Wypłatę poborów pomocników mechaników należy wstrzymać:

1. w razie mianowania pomocnika mechanikiem, tudzież w razie uzyskania przezeń wyższych poborów, z chwilą zarządzenia wypłaty nowych poborów;

2. w razie stawienia się do służby prezencyjnej, jakoteż w razie rozwiązania stosunku służbowego, z końcem miesiąca, w którym taki przypadek nastąpił.

§ 16.

Wynagrodzenie uboczne mechaników pomocniczych i pomocników mechaników, które należy się im w razie nadzwyczajnych czynności służbowych lub szczególnego zatrudnienia, będzie uregulowane osobnem rozporządzeniem.

§ 17.

Pomocnikom mechaników, którzy muszą odbywać ustawową służbę prezencyjną, zastrzeżona zostaje posada przez cały czas, na jaki zostali powołani, jednakże służba prezencyjna nie liczy się im do czasu, potrzebnego do uzyskania wyższych poborów.

§ 18.

Mechanikom pomocniczym można wśród okoliczności na uwagę zasługujących, w razie powołania ich do wykształcenia wojskowego, zostawić na czas, przepisany ustawą dla wyuczenia rekrutów, lub też na czas nieobecności, spowodowanej odbywaniem ćwiczeń wojskowych, połowę dziennego wynagrodzenia.

§ 19.

Co się tyczy postępowania z poborami tego rodzaju funkcyonaryuszy w razie wstąpienia ich do służby wojskowej w przypadku mobilizacji lub w razie zatrudnienia ich w polnej służbie telegraficznej, wydane będą szczególne postanowienia.

§ 20.

Pomocnikom mechaników można pod warunkami, przepisanymi co do udzielania zaliczek stałym urzędnikom państwowym, dawać bezprocentowe zaliczki aż do kwoty maksymalnej, równającej się trzechmiesięcznej płacy, za spłatą najpóźniej w przeciągu 20 miesięcy.

§ 21.

Pod warunkami, istniejącymi w ogólności co do udzielania remuneracji pieniężnych i zapomóg, można pomocnikom mechaników i mechaniczom pomocniczym dawać remuneracje i zapomogi.

§ 22.

Na ustną prośbę pomocników mechaników może im ich bezpośredni przełożony udzielić za doniesieniem do dyrekcji poczt i telegrafów w ciągu jednego roku urlopu aż do dni czternastu, o ile służba na to pozwala i urlop nie pociąga za sobą kosztów substytucyjnych.

Pod takimi samymi warunkami może dyrekcja poczt i telegrafów udzielać pomocnikom mechaników urlopów aż do czterech tygodni, a bez uwagi na te warunki nawet do trzech miesięcy, jeżeli proszący o urlop ponosi kosztą zastępstwa; dłuższe urlopy mogą być udzielane tylko za zrzeczeniem się poborów.

§ 23.

W razie niestawienia się do służby, spowodowanego słabością, należy uczynić niezwłocznie doniesienie służbowe, które ma być następnie przedłożone dyrekcji poczt i telegrafów. Jeżeli nieobecność trwa dłużej jak ośm dni, a nie nastąpiło zbadanie chorego przez lekarza zakładowego, ma być przedłożone świadectwo lekarskie; przedłożenia takiego świadectwa można zażądać nawet w razie krótszej nieobecności.

W czasie słabości pomocnicy mechaników pobierają płacę do czterech miesięcy bez ograniczenia, a podczas następujących dwóch miesięcy potrąca się im 25 od sta. Po upływie sześciu miesięcy wstrzymuje się wypłatę poborów.

Mechaniczom pomocniczym wypłaca się ich pobory w razie słabości podczas pierwszych trzech miesięcy bez ograniczenia, a podczas dwóch następnych miesięcy potrąca się im 25 od sta. Po upływie pięciu miesięcy należy wypłatę poborów wstrzymać.

§ 24.

Chcąc zawrzeć małżeństwo, muszą mechaniczom pomocniczym mieć na to pisemne pozwolenie.

O takie pozwolenie należy wnieść prośbę do dyrekcji poczt i telegrafów najmniej na 14 dni naprzód, wymieniając w niej, kim jest narzeczona, i dołączając świadectwo moralności tejże.

Zawarcie małżeństwa bez otrzymania pozwolenia stanowi przestępstwo służbowe.

§ 25.

Przepisy, obowiązujące pod względem postępowania dyscyplinarnego z urzędnikami państwowymi, szczególnie zaś postanowienia rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. marca 1860, Dz. u. p. Nr 64, stosowane być mają w sposób analogiczny do pomocników mechaników z tą zmianą, że zamiast kary odjęcia stopniowego awansu może być zarządzone wstrzymanie przejścia do wyższej klasy poborów na pewien oznaczony lub nieoznaczony przeciąg czasu, a zamiast przeniesienia za karę na inną posadę o niższych poborach może nastąpić w drodze dyscyplinarnej cofnięcie na bezpośrednio niższy stopień wynagrodzenia od jednego aż najdalej do sześciu półroczy.

Zasuspendowanemu pomocnikowi mechanika przyznać należy, gdy nie posiada środków do utrzymania siebie i swjej rodziny, alimentację, którą z zasady asygnować należy dopiero na formalną prośbę, z urzędu zaś tylko w takim razie, gdyby było powszechnie znanem, że zasuspendowany nie posiada żadnych zasobów.

Alimentację wymierzyć należy według potrzeby w kwocie od jednej trzeciej do dwóch trzecich płacy.

Gdyby suspensya została zniesiona w drodze rekursu, lub gdyby zasuspendowanego pomocnika mechanika uznano ostatecznie niewinnym, należy mu dodatkowo wypłacić wstrzymane pobory w całkowitej kwocie, po potrąceniu tylko alimentacji, gdy ją pobierał.

§ 25.

Stosunek służbowy pomocników mechaników zostaje rozwiązany:

1. przez zrzeczenie się służby;
2. przez przeniesienie w stały stan spoczynku;
3. przez oddalenie ze służby;
4. przez śmierć.

§ 27.

W razie zrzeczenia się posady następuje dobrowolne wystąpienie ze służby, które połączone jest równocześnie ze zrzeczeniem się tytułu, poborów i wszystkich innych praw, ze stosunku służbowego wynikających.

Do przyjmowania rezygnacji powołaną jest dyrekcyja poczt i telegrafów z tem ograniczeniem, że przyjęcie rezygnacji pomocnika mechanika, zostającego w śledztwie karnem lub dyscyplinarnem, zastrzeżone jest Ministerstwu handlu.

§ 28.

Pomocników mechaników, którzy wskutek choroby, trwającej dłużej niż sześć miesięcy, ale nie nieuleczalnej, stali się na pewien czas niezdolnymi do służby, należy przenieść w czasowy stan spoczynku.

Pomocnicy mechaników, przeniesieni w czasowy stan spoczynku, mogą w razie odzyskania zupełnej zdolności do służby w przeciągu pięciu lat, licząc od chwili przeniesienia ich w stan spoczynku, być przyjętymi na powrót do służby, i to do tej samej klasy płacy, względnie wynagrodzenia, w jakiej byli przedtem, przy czem jednak czas przebyty w stanie spoczynku nie będzie uwzględniony przy awansie na wyższy stopień poborów. Gdyby kwiescent wzbraniał się przyjąć ponownie zatrudnienie w służbie, miałoby to te same następstwa co rezygnacya.

Jeżeli w razie choroby, trwającej dłużej niż sześć miesięcy, wykluczone jest odzyskanie zdolności do służby, natenczas pomocnika mechanika przenieść należy w stały stan spoczynku.

Przeniesienie w stały stan spoczynku może być zarządzone na prośbę nawet przed upływem okresu, w ustępie pierwszym ustanowionego, jeżeli udowodniona zostanie niezdolność do służby raz na zawsze.

Rozdział II.

§ 29.

Postanowienia rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 108, dotyczące udzielania przez państwo zaopatrzenia ustanowionym za dekretem poczmistrzom, pocztowym urzędnikom pomocniczym i manipulantom przy pocztach i telegrafach, mieć będą analogiczne zastosowanie także do pomocników mechaników, z uwzględnieniem postanowień poniżej (§ 30 do 32) podanych.

§ 30.

Za podstawę emerytury służyć ma kwota, przypadająca według następującego podziału:

Klasa lat służby	Za podstawę emerytury służy kwota koron
VII	1200
VI	1300
V	1400
IV	1500
III	1700
II	1900
I	2200

Prawidłowy pobór emerytury pomocnika mechanika nie może wynosić mniej niż 600 K.

§ 31.

Wymiar pensji wdowiej wynosi:

- a) dla wdów po pomocnikach mechaników VII. do IV. klasy lat służby 700 K;
- b) dla wdów po pomocnikach mechaników III. do I. klasy lat służby 800 K.

§ 32.

Pomocnikom mechaników można na ich prośbę policzyć dodatkowo czas służby, odbytej faktycznie w charakterze mechaników pomocniczych, tudzież czas służby prezenyjnej przy wojsku, przy czem stosowane być mają w sposób analogiczny postanowienia, wydane w Ście 3cim i 25tym rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 108, co do pocztowych urzędników pomocniczych.

Rozdział III.

Co się tyczy wykonania powyższego rozporządzenia w zastosowaniu do pomocników mechaników, już obecnie w służbie zostających, obowiązująć mają przepisy następujących paragrafów:

§ 33.

Pomocników mechaników, którzy w swym obecnym charakterze służbowym odbyli najmniej trzy lata służby faktycznie i zadowalniająco, mianować

należy pomocnikami mechaników, przyczem dla uzyskania wyższej płacy policzy się im czas służby ponad trzy lata.

§ 34.

Pomocników mechaników, którzy, ogółem biorąc, służą mniej niż trzy lata, nie trzeba mianować mechanikami pomocniczymi, lecz pozostawić ich i nadal w stosunku funkcyjaryuszy za dziennym wynagrodzeniem. Czas służby dotychczas odbytej policzyć im należy w zupełności tak do praktyki, której okres przepisany został w §ie 3cim, jak i w tym przypadku, gdy chodzi o uzyskanie wyższego dziennego wynagrodzenia.

§ 35.

Pomocnicy mechaników, których obecne wynagrodzenieienne wynosi więcej jak wynagrodzenie, które pobierać będą na przyszłość, względnie — licząc za cały rok — jak ich przyszła płaca, otrzymują nadwyżkę jako dodatek uzupełniający, nie policzalny do emerytury, który w miarę osiągnięcia wyższych poborów należy odpowiednio zmniejszyć, względnie całkiem wstrzymać.

§ 36.

Pomocnikom mechaników można czas służby, odbytej faktycznie w tym charakterze aż do chwili obecnej, policzyć do emerytury całkowicie albo częściowo pod następującymi warunkami:

- a) Pomocnicy mechaników, mianowani dnia 1. marca 1906 z poborem rocznej płacy, muszą zgłosić się o to najpóźniej do dnia 31. grudnia 1906, oznaczając dokładnie okres służby policzyć się mającej. ci zaś, którzy i nadal pozostali w stosunku funkcyjaryuszy za dziennym wynagrodzeniem, muszą uczynić to najpóźniej w przeciągu jednego roku od chwili, w której mianowani zostali pomocnikami, mechaników;

- b) za każdy miesiąc służby, o policzenie której chodzi, lub za część miesiąca, uiszczyć należy 4 K jako dopłatę;
- c) przy zgłaszaniu się należy równocześnie oznaczyć, czy rzeczona dopłata będzie uiszczona naraz, czy w ratach miesięcznych drogą potrącenia od poborów, a w ostatnim przypadku, w ilu miesięcznych ratach. Dozwolona ilość maksymalna rat miesięcznych wynosi 36, względnie 60 i 90, a to stosownie do tego, czy chodzi o dopłatę aż do 120 K, względnie o dopłaty od 121 do 250 K, lub też o wyższe kwoty. Na prośbę pomocnika mechanika można początek płacenia rat odroczyć do dnia 1. stycznia 1908.

§ 37.

Gdy dyrekcya poczty i telegrafów przyjmie zgłoszenie się o policzenie czasu służby, uczynione według postanowień §u 36go, w takim razie czas służby, w zgłoszeniu podany, policzony będzie tak co do uzyskania prawa do emerytury, jak i co do wymiaru poborów emerytalnych, o ile:

- a) w przypadku uiszczenia dopłaty naraz upłynie okres trzyletni od jej pokrycia, lub
- b) w przypadku uiszczenia dopłaty ratami upłynie jeden rok od zapłacenia ostatniej, a przynajmniej trzy lata od zapłacenia pierwszej raty.

§ 38.

Jeżeli konieczność zaopatrzenia lub wystąpienie ze służby nastąpi przed upływem okresów w §ie 37ym oznaczonych, natenczas dotyczącemu pomocnikowi mechanika, a w razie jego śmierci jego spadkobiercom przysłuży prawo do zwrotu dopłaty, ale tylko w sumie 75 od sta. Jednakże w razie uiszczenia dopłaty ratami należy przedewszystkiem przy obliczaniu kwoty zwrócić się mającej wziąć w rachubę niezapłacone jeszcze raty.

Auersperg wlr.

W y c i ą g

z „Regulaminu służbowego dla urzędników i sług, podlegających III. sekcji Ministerstwa handlu“,

(wydanego na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 28. listopada 1852, a do publicznej wiadomości podanego reskryptem Ministerstwa handlu z dnia 16. grudnia 1852, l. 2649, Dz. rozp. Nr. 100 z 1852).

§ 14.

Urzednicy i sludzy sa odpowiedzialni za sciste stosowanie sie do przepisow sluzbowych i instrukcji dla nich wydanych.

Sa oni obowiazani wykonywac sumiennie powierzone sobie czynnosci, stosownie do ustaw, i byc poslusznymi wszelkim zarzadzeniom swych przełożonych, wydawanym w sprawach urzędowych.

Zarzadzenia, ktore moglyby za soba pociagac odpowiedzialnosc urzednikow podwladnych, nalezy ile mozności wydawac na piśmie.

§ 15.

Tajemnic urzędowych, nawet gdyby doszly tylko ustnie do wiadomosci urzednikow i slug, winni ci ostatni scisle dochowywac, a zobowiazanie to cięzy na nich nawet po wystapieniu ze sluzby rządowej.

§ 16.

Dopoki urzednicy i sludzy istotnie zostaja w sluzbie lub otrzymuja jakis emolument z kasy państwa, nie wolno im oglaszac w gazetach zażaleń przeciw zarzadzeniom przełożonych lub innych stosunków, wynikajacych z nalezenia ich do związku sluzbowego.

§ 17.

Od kazdego urzednika rządowego i slugi wymaga sie, zeby sie takze w zyciu prywatnem zachowywal stosownie do swego stanowiska i swej godności.

§ 18.

Urzednikom i slugom zabrania sie jak najsurowiej przyjmowac upominki w sprawach urzędowych.

§ 19.

Urzednikom i slugom nie wolno ani całkowicie ani w roli uczestnikow poświęcac sie takiemu zajeciu ubocznemu lub przedsiębiorstwu, ktore

1. juz ze samej swej natury lub ze wzgledu na stanowisko urzednika lub slugi mogloby uzasadniac obawe stronniczosci przy sprawowaniu urzedu lub sluzby, albo

2. nie zgadzaloby sie z przyzwoloscia lub z powaga urzednikow i slug na zewnatrz lub nie odpowiadaloby stonowi sluzbowemu tych pierwszych, wreszcie ktoreby

3. zabieralo urzednikowi lub sludze tyle czasu, iz scisle spełnianie obowiazkow zawodowych musialoby na tem ucierpiec.

Czy urzednik lub sluga moze przyjac pewne zajecie uboczne lub nie, o tem rozstrzyga bezposredni przełożony, przeciw orzeczeniu ktorego mozna sie odwozac do wyzszej wladzy.

§ 23.

Każdy urzędnik i sługa jest obowiązany w miarę swych sił wykonywać bez pretensyi do osobnego wynagrodzenia te nadzwyczajne czynności, jakieby ze względów służbowych oraz z jakiś osobliwszych przyczyn były mu na jakiś czas poruczone przez przełożonego obok zwyczajnych obowiązków; w tym względzie wolno mu odwołać się tylko do wyższej władzy, jednakże bez skutku odwołującego.

§ 24.

Każdy urzędnik jest obowiązany za wynagrodzeniem ustawowych kosztów podróży i dyet lub za przyznaniem wymierzonych kwot ryczałtowych nie tylko pełnić obowiązki w obecnym miejscu, lecz nawet można go, gdyby względy służbowe tego wymagały, przenieść stale na inne miejsce służby za zwrotem ustawowych kosztów przesiedlenia się.

§ 25.

Wyjąwszy przypadki choroby, które należy niezwłocznie podać do wiadomości przełożonych i wedle okoliczności należyście udowodnić, nie wolno urzędnikom lub sługom uchylać się bez szczególnego pozwolenia (urlopu) od urzędu lub służby.

Kto może udzielać takiego pozwolenia, stosownie do tego, na jak długi czas o nie się prosi, i jakie okoliczności trzeba w tym celu wykazać, o tem stanowią szczególne przepisy służbowe.

§ 26.

Jeżeli urzędnik albo sługa prosi o urlop na dłużej, niż na trzy miesiące, i urlop ten otrzyma, w takim razie (wyjąwszy przypadki należyście udowodnionej słabości lub ważnych względów służbowych), po upływie tych trzech miesięcy nie pobiera aż do wstąpienia do służby napowrót płacy, względnie wynagrodzenia. Na wyjątki z tego pravidła potrzeba Najwyższego zezwolenia.

§ 27.

Urzędnik, który ma obowiązek składania rachunków lub pełni służbę przy kasie, nie może z zasady odejść na urlop, nawet gdyby otrzymał już dekret urlopu, dopóki nie wykaże się po odbyciu szkona i likwidatury, że poruczona mu kasa lub materiały były w porządku i że je należyście oddał swemu zastępcy.

Na zwolnienie od tego obowiązku potrzeba zezwolenia Ministerstwa (wyjąwszy przypadki nagłe, w których można się zadowolnić złożeniem stosownego zabezpieczenia).

§ 28.

W każdym dekrete udzielenia urlopu należy podać chwilę, od której urlop ma się zacząć.

Oddalenie się z urzędu lub służby bez udowodnienia słabości lub bez otrzymania urlopu, tudzież wszelkie nieusprawiedliwione przekroczenia tego ostatniego, karać należy jako wykroczenie służbowe.

Gdyby urzędnik albo sługa, nie udowodniwszy słabości lub nie otrzymawszy urlopu, nie jawił się przez ośm dni w urzędzie lub w przeciągu dni czterech po upływie urlopu nie powrócił do służby, w takim razie za każdy dzień opuszczony odciągnie mu się płacę.

§ 90.

Urzędnicy i słudzy odpowiadają za szkodę, wynikłą w urzędzie lub w służbie z ich winy (osobliwie, gdy przyczyną jej było przekroczenie lub zaniedbanie instrukcyi służbowej) i są obowiązani do powetowania tej szkody.

Jeżeli szkoda wynikła z winy kilku sług lub urzędników, każdy z nich odpowiada za tę część, jaką jego winie przypisać należy. Jeżeli stopień, w jakim poszczególni słudzy albo urzędnicy przyczynili się do wyrządzenia szkody, nie da się oznaczyć, lub jeżeli szkoda wyrządzona została z rozmysłem, natenczas odpowiadają wszyscy za jednego i jeden za wszystkich.

§ 91.

Za czynności urzędowe nie można urzędników i sług z zasady oskarżać przed sądami cywilnymi, a każdą tego rodzaju skargę przeciw nim wniesioną winien sędzia cywilny natychmiast odrzucić.

Wyjątek z tego postanowienia zachodzi tylko w tym wypadku, jeżeli strona otrzyma od właściwej władzy administracyjnej lub karnej wyraźne pozwolenie udania się z powodu jakiejś czynności urzędowej urzędnika albo sługi na drogę prawną.

§ 92.

Pretensye rządu (Skarbu) do urzędników lub sług, wynikające jedynie ze stosunku służbowego, należy załatwiać w drodze administracyjnej. To samo stosuje się do podobnych pretensyi urzędników lub sług do państwa.

§ 93.

Przepis powyższy stosuje się przeto nietylko do pretensyi, odnoszących się do należności urzędników lub sług albo członków ich rodziny (np. płacy, wynagrodzenia, emerytury, zaliczek, kosztów podróży itd.), lecz wogóle do wszystkich ze stosunku służbowego wynikających pretensyi państwa do urzędników i sług i na odwrót.

§ 94.

Władze sądowe są przeto obowiązane zezwolić na zasadzie takich orzeczeń administracyjnych na zabezpieczenie lub egzekucję.

§ 95.

Nawet bez pośrednictwa sądu może dotycząca władza administracyjna w celu ściągnięcia lub zabezpieczenia pretensyi państwa, wynikających ze stosunku służbowego, zarządzać potrącenia z płacy, wynagrodzenia lub innych poborów urzędników i sług, a dotyczące kasy winy potrącenia te usku-

teczniać albo bezpośrednio albo na polecenie swych władz przełożonych.

§ 96.

Te potrącenia nie mogą w niczem doznać naruszenia wskutek uzyskanych już przedtem przez strony prywatne zajęć lub odstąpień, a przeto strony takie mogą dochodzić swych praw według obowiązujących w tym względzie szczególnych przepisów tylko co do tej części płacy, wynagrodzenia lub emerytury, której wypłata nie została wstrzymana.

§ 97.

Z alimentacji nie można nawet na rzecz Skarbu niczego potrącać.

§ 98.

Spadku po urzędniku lub słudze, który wobec Skarbu państwa miał obowiązek składania rachunków, nie można bez zezwolenia dotyczącej władzy administracyjnej przyznać spadkobiercom, chyba w toku postępowania egzekucyjnego.

